

HAUSJÄRVEN YHTENÄISKOULUN YLÄLUOKAT

VALINNAISAINEOPAS lukuvuodelle 2025-2026

**KAHDEKSANNELLA VUOSILUOKALLA
TEHTÄVÄT VALINNAT YHDEKSÄTTÄ
VUOSILUOKKAA VARTEN.**

YLEISTÄ VALINNAISAINEISTA

Perusopetuksen valinnaisten opintojen yhteisenä tehtävänä on syventää oppimista, laajentaa opintoja ja vahvistaa jatko-opintovalmiuksia. Valinnaiset opinnot tarjoavat oppilaille mahdollisuuden kehittää osaamistaan kiinnostustensa mukaisesti. Valinnaisuus tukee opiskelumotivaatiota ja kartuttaa valintojen tekemisen taitoja.

Valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa valinnaiset aineet jaetaan yleisiin valinnaisiin ja taito- ja taideainevalinnaisiin. Molemmissa ryhmissä tosin voi olla samoja aineita. Jaottelu vaikuttaa aineiden arviointiin. Taito- ja taideaineet arvioidaan osana aineen arvosanaa ja vähintään 2 vuosiviikkotunnin valinnaisaineista annetaan erillinen arvosana.

Kotitalouden, kuvataiteen, käsityön ja musiikin yhteiset opinnot päättyvät seitsemänteen luokkaan. Näiden aineiden arvosanat siirtyvät siis 7. luokalta myös päättötodistukseen, jos oppilas ei jatka näiden aineiden opiskelua valinnaisaineina myöhemmillä vuosiluokilla.

Kahdeksannella luokalla valitaan:

- yksi taito- ja taideaine, jota opiskellaan 2 tuntia viikossa yhdeksännen luokan ajan. Valinta voi olla sama tai eri kuin kasiluokalla opiskeltu. Taito- ja taideaineet arvioidaan osana kyseisen oppiaineen arvosanaa.
- yksi lyhytvalinnainen, jonka laajuus on yksi vuosiviikkotunti. Käytännössä lyhytvalinnainen opiskellaan kahdessa jaksossa niin, että toisessa on 2h/vko ja toisessa 3h/vko. Lyhytvalinnainen arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Lisäksi valitaan kaikille valinnaisille varavalinnat, koska kaikki halukkaat eivät välttämättä mahdu ensisijaisesti toivomaansa valinnaiseen. Valintoja käsitellessä pyritään siihen, että kenelläkään ei olisi samana vuonna enempää kuin yksi varavalinnainen.

Kasiluokalla alkanutta pitkää valinnaista ei siis valita uudestaan ysiluokalle eikä valintaa vaihdeta kasin ja ysin välissä. Pitkä valinnainen jatkuu myös ysiluokalla 2 tuntia viikossa.

KAHDEKSANNELLA VUOSILUOKALLA TEHTÄVÄT VALINNAT YHDEKSÄTTÄ VUOSILUOKKAA VARTEN.

TAIDE- JA TAITOAINEET (YHTEENSÄ 2 TUNTIA)

oppilaat valitsevat **yhden aineen** ja **yhden** varavalinnan. Valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden opetusta ja ne myös arvioidaan numerolla osana tätä opetusta.

(vKOTT) kotitalous

(vKUTT) kuvataide

(vKSTT) käsityö Valitse pehmeät materiaalit (vKSTTpehmeät) tai kovat materiaalit (vKSTTkovat)

(vLITT) liikunta

(vMUTT) musiikki

VALINNAISET AINEET (YHTEENSÄ 1 TUNTIA)

Lyhytvalinnainen: 1h/viikko

Yhden tunnin valinnainen aine valitaan seuraavista vaihtoehtoista. Oppilas tekee **yhden** varsinaisen valinnan ja **kaksi** varavalintaa. Lyhytvalinnainen arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Ruotsi (xRU)

Tällä kurssilla kerrataan peruskoulussa opittuja keskeisiä kielioppiasioita, laajennetaan sanastoa erilaisten tekstien ja harjoitusten avulla. Harjoitellaan myös kuullunymmärtämistä ja pyritään parantamaan oppilaan suullista kielitaitoa. Kurssi on suunnattu erityisesti lukioon tähtääville oppilaille.

Kansainvälisyys- ja kulttuurikurssi 9-luokkalaisille (xKV)

Lyhyt valinnainen kurssi, jonka aikana opiskelijoita tutustutetaan kansainvälisyyteen ja eri maiden kulttuureihin. Opintojakso on monialainen eli useita oppiaineita sisältävä, ja sen teema ja toteutus vaihtelee lukuvuosittain. Se voi olla esimerkiksi opintomatka, projektityö, virtuaalimatka tai tutustuminen kotimaiseen kulttuurikohteeseen. Opintojaksolla perehdytään Suomen ja eri maiden ominaispiirteisiin, kulttuuriin ja luontoon, se voi myös sisältää yhteistyöprojekteja ulkomaisten koulujen kanssa.

Suoritus: Suoritus edellyttää läsnäoloa kurssilla sekä annettujen tehtävien suorittamisen.

Kuvauskurssi (xKKU)

Kurssin kuvaus: Kuvauskurssilla keskitytään kuvaamiseen eri välineillä. Kehitetään omaa kuvailmaisua kokeilevasti eri välineitä ja medioita hyödyntäen. Omia kuvakulttuureita käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtina. Kurssitehtävät voivat olla projektimuotoisia, kuten esimerkiksi videotaltiointi, editointi ja digitaalinen kuvamuokkaus eri ohjelmistoja hyödyntäen. Lähtökohtana tehtäville voi toimia oman innostuksen mukaan valittu aihe ja tekniikka, vaikka lyhytelokuva tai kuvareportaasi.

Tavoitteet: Kurssin tavoitteena on oman kuvailmaisun kehittäminen eri välineitä hyödyntäen, kuten valokuvaus, video, kuvankäsittely, grafiikka. Myös kuvauksen erikoistekniikoihin ja niiden soveltamiseen voidaan tutustua mahdollisuuksien mukaan (pimiötyöskentely, syanotypia eli sinikopio). Kurssilla tarkastellaan myös ajankohtaisia median ilmiöitä, tutustutaan valokuvaukseen, elokuvan lajityyppeihin ja tuotetaan kuvia omia kiinnostuksen kohteita hyödyntäen.

Sisältö: Sisältönä kurssilla eri tehtäville on median ajankohtaiset ilmiöt ja kysymykset. Omista ja ympäristön kuvakulttuureista ammennetaan aiheita työskentelyyn. Miten kommentoida, ottaa kantaa ja tuottaa omaa kuvamateriaalia?

Suoritus: Suoritus edellyttää läsnäoloa kurssilla sekä tehtyjen kurssitehtävien palautuksen.

Ajattelun taidot (xAJT)

Ajattelen siis olen, vai olenko sittenkään? Jos sinua kiinnostaa mitä on oleminen tai ajatteleminen, tai jopa molemmat, antaa filosofiaa ja psykologiaa yhdistelevä valinnaisaine sinulle mahdollisuuden kehittää omaa ajatteluasi ja samalla saat perustietoja näistä aineista, joihin ei muuten tutustuta peruskoulussa. Tällä kurssilla saat valmiuksia perustella omia näkemyksiäsi ja tietoa siitä, mitkä asiat vaikuttavat ihmisen ajatteluun erilaisissa tilanteissa.

Tämä kurssi on tarkoitettu valmentavaksi kurssiksi lukio-opintoja suunnitteleville. Kurssilla harjoitellaan myös opiskelun taitoja ja kurssin suorittaminen edellyttää läsnäoloa, erilaisten kirjallisten tehtävien tekemistä ja oppimispäiväkirjan pitämistä.

Lukion matematiikkaa (xLUK)

Lukion matematiikan kaikille yhteinen pakollinen opintojakso MAY1 sisältää peruskoulun matematiikan kertausta ja syventämistä mm. murtolukujen, prosenttilaskennan, potenssilaskujen ja funktioiden osalta. Lisäksi harjoitellaan sähköistä kokeeseen vastaamista. Kurssin lopuksi suoritetaan kurssikoe. Kurssi soveltuu lukioon suuntaaville oppilaille, jotka haluavat suorittaa yhden lukion opintojakson jo peruskoulun aikana. Kurssista saa erillisen todistuksen.

Tietotekniikkaprojekti (xTTP)

Tavoitteet:

Kurssilla toteutetaan ryhmätyötä ryhmän kiinnostuksen mukaisen tietotekniikkaa hyödyntävä projekti. Osallistujilla ei tarvitse olla aiempaa kokemusta tietotekniikasta vaan kurssilla opetellaan tarvittavien laitteiden ja ohjelmistojen käyttö. Kurssi on tarkoitettu niille, joilla ei ole valinnaisaineena Tieto- ja viestintätekniikkaa (TVT), eikä 8.luokalla ohjelmointikurssia. Kurssin arviointi perustuu aktiiviseen toimimiseen ryhmässä.

Sisältö:

Projektityöskentely

Tietotekniikan hyödyntäminen käytännössä

Ryhmätyöskentely

Hygieniaosaaminen (xHYG)

Haaveiletko kesätöistä esim. kahvilassa, jäätelökioskissa, ruokakaupassa tai mäkkärissä? Pakkaamattomien ja herkästi pilaantuvien elintarvikkeiden parissa työskentelevien on hallittava elintarvikehygienian perusasiat, jotta ruokaa osattaisiin käsitellä turvallisesti. Omasta hygieniaosaamisestaan osoituksena työntekijöillä tulisi olla suoritettuna hygieniapassi.

Tämän kurssin tavoitteena on tutustua turvalliseen ja hygieeniseen keittiötyöskentelyyn niin teoriassa kuin käytännössäkin. Opiskelemme käytännönläheisesti virallisen hygieniapassitestin suorittamiseen vaadittavia tietoja ja sisältöjä. Kurssin lopuksi voit osallistua (omakustanteisesti) hygieniapassiteistiin. Kurssille voi osallistua, vaikkei testiä suorittaisikaan. Näistä tiedoista ja taidoista ei ole haittaa tavalliselle kotikokkaajallekaan.

Käsityökahvila (xKÄS)

Käsityökahvilassa yhdistetään kotitalouden ja tekstiilityön sisältöjä. Kurssin tavoitteena on tehdä tekstiilitekniikoin pieniä töitä, joista kootaan yhdessä jotakin suurempaa. Tuotteet voivat olla osa jotakin ajankohtaista hanketta. Käsitöiden lomassa valmistetaan leipomuksia ja muuta pikkusyötävää ja juomia kahvila-ajatuksen hengessä. Kurssilla tehdään käsitöitä, leivotaan, herkutellaan, maistellaan erilaisia kahveja ja teetä, jutellaan, viihdytään ja ollaan yhdessä toiset huomioon ottaen.

Kurssi arvioidaan suoritettu merkinnällä. Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan läsnäoloa ja annettuihin tehtäviin osallistumista.

3D- tulostaminen (x3D)

Esineen suunnittelu 3D -suunnitteluohjelmalla, esim. Fusion360, Tinkercad, Autosketch yms. Teknologiaan tutustumista teoriassa ja käytännössä. Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan läsnäoloa ja osallistumista tunneilla.

Mailapelit 2. (xMP)

Kurssilla jatketaan Mailapelit 1. -kurssin sisältöjen mukaisesti. Kehitetään edelleen taitavuutta eri lyönnissä ja pelaamisessa yleensä. Kestävyyskunto paranee. Kurssin voi valita, vaikkei olisi valinnut Mailapelit 1. -kurssia. Kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnin kriteerinä on aktiivinen osallistuminen.

Instrumenttiopinnot 2 (xINS)

Sisällöt: Oppitunneilla opiskellaan paljon yksilöllisesti omaa instrumenttia. Jokainen valitsee vähintään

yhden soittimen, jota harjoittelee soittamaan. Jonkin verran musisoidaan myös yhdessä.

Halutessaan ryhmä voi myös esiintyä koulun tilaisuuksissa. Instrumenttiopinnot 2 ei edellytä Instrumenttiopinnot 1:een osallistumista 8. luokalla. Oppilas voi siis aloittaa alusta 9. luokalla.

Tavoitteet: Syvennetään ja kehitetään sekä soitto- ja laulutaitoa painottuen yksilölliseen instrumenttiopiskeluun. Oppilas valitsee itse instrumentin, jota haluaa opiskella. Jonkin verran musisoidaan myös yhdessä.

Arviointi: Arvioinnissa painotetaan tuntiaktiivisuutta ja positiivista asennetta musisointiin.

Myös soitto- ja laulutaidon kehitys huomioidaan oppilaan lähtötasoon nähden.